

Rada České televize

Kavčí hory, 140 70 Praha 4

tel.: 261 137 417-19, e-mail: radact@ceskatelevize.cz

Vážená paní

Mgr. Jana Jochová

Aliance pro rodinu, z. s.

jana.jochova@alipro.cz

V Praze dne 15. února 2023

Vážená paní Jochová,

Rada ČT obdržela stížnost Aliance pro rodinu z.s., č.j. RČT e158/22, ohledně reportáže „Pro všechny“, která byla odvysílána v pořadu 168 hodin dne 12.6.2022.

Aliance pro rodinu si stěžuje zejména na to, že ačkoli jsou ve společnosti významně zastoupeny dva odlišné názorové proudy, z nichž jeden chce uzákonění manželství pro homosexuály a druhý ústavní zakotvení manželství jako svazku muže a ženy, zmíněná reportáž byla zpracována pouze jednostranně ve prospěch názorového proudu, který prosazuje uzákonění manželství stejnopohlavní páry.

Rada ČT k tomu zaujala následující stanovisko:

V Radou ČT vyžádaném vyjádření, které Rada obdržela od vedení ČT, uvádí Nora Fridrichová, dramaturgyně pořadu 168 hodin, že daná reportáž neměla za cíl znovu a dokola popisovat známé postoje obou táborů. Toto je podle N. Fridrichové dnes už mediálním evergreenem: „vše zaznělo mnohokrát od uzákonění registrovaného partnerství v roce 2006“.

Rada konstatuje, že není možné argumentovat tím, že postoje obou táborů jsou známé a jsou mediálním evergreenem, proto se reportáž nezabývala stanovisky odpůrců. Jednak při použití této logiky mohla reportáž stejně tak dobře mapovat pouze stanovisko odpůrců a nezabývat se argumenty příznivců. Ale hlavně, a to je to nejpodstatnější: takové zpracování se jeví zcela v rozporu s Kodexem ČT, konkrétně s článkem 5.1., který hovoří o tom, že: „(ČT) poskytuje divákům informace důležité pro jejich všestrannou orientaci a svobodné utváření názorů,“ a s článkem 5.3.: „Publicistické pořady také dávají ucelenější prostor aktérům událostí vyjádřit argumenty, jimiž zdůvodňují své postoje.“

Také není možné argumentovat tím, že oponentní stanoviska zazněla v roky starých pořadech a reportážích.

Tvůrci se dále zaštiťují tím, že dali prostor zákonodárcům, z nichž někteří byli pro a jiní proti tomuto uzákonění. Něco jiného je ale „anketa“ a zjišťování postojů zákonodárců a něco jiného je názorová oponentura, kterou představuje například (ale nejen) zapsaný spolek Aliance pro rodinu. Stanovisko takového subjektu v reportáži nezaznělo.

A pokud jde o anketu mezi zákonodárci, Rada konstatuje, že zde mohlo dojít k porušení článku 5.14. Kodexu ČT: „Redaktoři České televize si musí při vystupování ve zpravodajských a aktuálně publicistických pořadech počínat tak, aby divák nemohl rozpoznat, jaký mají na věc, o níž informují, názor.“ Sugestivní (návodná) otázka: „Proč to ale vadí? Protože nám, tradičním rodinám, to neublíží, ale jim to pomůže, homosexuálům.“ (<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10117034229-168-hodin/222452801100612/cast/918451/> stopáž 4:28 – 4:35), naprosto jasně, v rozporu se článkem 5.14. Kodexu ČT, dala najevo názor autorů reportáže na věc, o níž informují.

Problematický je i další argument N. Fridrichové (připomínáme: její text Rada ČT obdržela jako stanovisko vedení ČT), že střet mezi příznivci a odpůrci manželství pro stejnopohlavní páry je dalším bojištěm válečného konfliktu na Ukrajině. Rada nesouhlasí s tím, aby bylo argumentováno věcí, která s předmětnou reportáží nijak nesouvisí a která je v rozporu s objektivní zkušeností a fakty. Jeden příklad za všechny: Konzervativní noviny (mající jasnou prozápadní orientaci, <https://www.konzervativninoviny.cz/>), poskytují ve větší míře prostor odpůrcům manželství stejnopohlavních párů, přičemž se v žádném případě nedají označit za příznivce Východu, jak se odpůrcům manželství stejnopohlavních párů snaží podsunout zmíněné vyjádření ČT: „Pohled na GL svazky se totiž v Evropě během posledních let postupně modifikoval a dnes, zejména ve stínu válečného konfliktu na Ukrajině, fakticky rozděluje evropský kontinent na zřetelně liberálnější Západ a konzervativní Východ. Nabízí tak bohužel i otázku, zda GL svazky nejsou, obrazně řečeno, dalším z bojišť.“

Aliance pro rodinu dále vidí pochybení v tom, že aktivista a zakladatel Platformy pro rovnoprávnost, uznání a diverzitu PROUD Zdeněk Sloboda byl představen pouze s titulkem: „sociolog, Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci.“ Aliance pro rodinu ve své stížnosti uvádí: „Tento lobbista pod hlavičkou neutrálního experta sociologie zahajuje marginalizaci opačného názoru nálepkováním jako křesťanského, a tudíž menšinového a ve společnosti vlastně cizího...“ Rada konstatuje, že pro to, aby si divák mohl „svobodně utvářet názor“ (čl.5.1. Kodexu ČT), je třeba uvádět co nejpresněji afiliace respondentů: tak, aby nedocházelo k manipulaci a vytváření dojmu, že se jedná o nezávislého experta, i když jde přitom i o osobu angažovanou v tomto sporu. Dodáváme, že grafika ČT umožňuje použít třířádkový titulek namísto dvouřádkového, takže zmíněnou informaci bylo možné do titulku doplnit.

Aliance pro rodinu se dále odvolává na dřívější rozhodnutí RRTV a ve své stížnosti konstatuje, že se ČT opakovaně dopouští manipulativního zkreslování problematiky zamýšlené novelizace rodinného práva, a to přesto, že byla na své protiprávní jednání minimálně dvakrát RRTV upozorněna, přičemž se teď dopustila typově shodného, avšak intenzitou porušení vyváženosti pořadu ještě závažnějšího jednání znovu.

K tomu připomínáme, že Rada pro rozhlasové a televizní vysílání konstatovala k téže reportáži toto: „...odvysláním této reportáže byl porušen § 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb., když v reportáži byla problematika možného uzákonění manželství pro osoby stejného pohlaví prezentována nevyváženě ve prospěch uzákonění takových manželství. Reportáž byla pojata způsobem, který schvalování uzákonění manželství osob stejného pohlaví představuje v pozitivním světle jako správný přístup, kdežto názory a argumenty odpůrců těchto manželství prezentuje jako zastaralé a v dnešní době nepřijatelné. Provozovatel vysílání tak nezajistil, aby v tomto politicko-publicistickém pořadu bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti.“ Tolik tedy stanovisko RRTV.

Rada ČT závěrem konstatuje, že pohled na svět, který část radních pokládá za konzervativní, nikoliv za ultrakonzervativní, jak Alianci pro rodinu označuje vyjádření ČT, je v euroamerickém kulturním okruhu legitimní součástí společenské diskuze. Jeho vytěsňování by Českou republiku posouvalo k režimům, které svobodnou diskuzi potlačují.

Rada ČT tedy konstatuje, že odvysláním této reportáže došlo z uvedených důvodů k porušení tří článků Kodexu ČT (5.1., 5.3., 5.14 – viz výše). Své stanovisko opírá i o závěr Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, který dokonce konstatuje porušení Zákona provozování rozhlasového a televizního vysílání.

S pozdravem,

Mgr. Karel Novák

předseda Rady České televize